

ŽENSKÁ HLÍDKA

Pořadatelka M. Burešová

JOS. SOKOL:

VZPOMÍNKA NA KOMENSKÉHO.

Světlem svým poukázal chodit, cestu jeho klopoty, morem slavný se brodí, někdy osud jen jej vodi k zkoušce jeho ochoty.

Jeho vlast, ta milá země, v bídě kleše, v mizinu; eizince tu hrát těm zvedá, dobrá česká plémě vyháněje v cizinu!

Z vlasti, k níž mu srdce plaje, vyhostěn i Komenský! Slza — ale nereptaje ubírá se v dálné kraje život snášet pozemský.

Máti vlast ho oželela, by jim celý získal svět, v něm slova jeho zněla, v něm svůj nejkrásnější květ.

Rozestíže národové, hosti tomu náruč svou; v chadě ložce k vám sie plove, ale v ní se skvosty nové, netušené otevrou.

Pohostěte, země cizí, tuto českou chudobu; přinešou vám zlato ryzí; slávu, která nevymizí, dá vám za to v oziobu.

Ničeho si nenechala zubožená Čechie; vše, co s háskou pestovala, vaše púta s sebou vsála, u vás se to rozvíje.

Abi přijde jednou doba, plod kde vzácný vyvá květ; pak ho nezakryje zloba, ale těžít z něho oba budou: vlast i celý svět.

Dne 28. března připadá nám 326. výročí narození našeho nejvýznamnějšího paedagoga a vlastence — Jana Amose Komenského.

Je velice vhodné zvláště v nynější době připomenouti sobě toto vlastence a veleducha dnes, kdy český národ prožívá strašná utrpení ve svém boji za svá práva a s svobodou, pro něž musel náš Komenský jíti do vyhnanství. — Komenský žil pro svůj národ a Čechii v cizině, a snažil se všemožně zanechat svému zuboženému lidu odkaz, který by byl mocnou pákou v budoucnosti k vydobytí svobody svému milovanému národu. Dnes by nám měl zvláště býti příkladem a podporou v boji našeho národa za neovládnutí. A nejen to, ale měli bychom býti obětavějšími. My se rádi hohledáváme pokrokovým duchem, ale ve skutečnosti jsme kastou dollarovou, již není nic po svatého a ucty-hodného a níž snázíme se zařadit upřímnost srdce jiných v jejich nezástné a obětavé práci.

Komenského jméno u jiných národů je dnes velikým činitelem v našem zoufalém zápase pro svobodu a práva, neb důvěra v český národ má svůj podklad v naší minulosti, čím jsme byli a čím se můžeme stát, bude-li nám dána příležitost.

Na letošní výročí narození Komenského by měl každý sobě důkladně prostudovati jeho životopis a my ženy "Informatorium školy mateřské" a jiná díla, tak abychom se všichni stali lepšími a pracovali s lepším předsevzetím a s větším sebezapřením.

Na den 6. dubna 1918 připadne výročí vyhlášení války Německu a na tento den vbor přes třetí půjčku svobody zamýšlí uspořádati veliký patriotický průvod. Nemyslím, že by bylo s místa, pakli vbor dá dámské příležitosti, by i ženy české se účastnily tohoto průvodu, nějakým způsobem, kde by mohly okázati svoji vlasteneckou činnost. Jsou zvláště vyzyvané ženy, jež pracují pro Červený kříž a tuším, že je málo těch, jež by se práce této nesúčastnily.

Příští neděli budu moji podatí podrobnější zprávu, aneb místo, kde se ženy české mají připojiti. Jak se zprávy nyní možno určití, nápor na třetí půjčku svobody bude zahájen okolo 15. dubna. Město bude rozděleno na distrikty a každá osoba bude žádána, by zakoupila bondy této půjčky dle možnosti, bez ohledu na dřívější půjčky svobody. Kde nebude moji néjaky tento bond koupiti, musí udati příčinu vboru, který navštíví každého obydlí. vbor pak požádá

zprávu ústřednímu vboru, jenž tuto kampaň řídí.

Tato kampaň je zahájena, by se zvědělo, mnoho-li kdo bondů drží a jak velká kvota na něj připadá, neb ústřední vbor téměř v každém případě ví, mnoho-li bondů může kdo vlastniti, a ti, kteří více koupiti nemohou, budou považováni zrovna tak za dobré vlastence a loyální občany, jako ti, kteří mohou jich koupiti za tisíce. Je dnes vídáno, že dělná třída dala více poměrně, nežli ti, kteří mají tisíce na bankách, ale koupili pouze jeden neb dva 50-dollarové bondy. A proto tato kampaň je zahájena tímto způsobem, by byli donuceni ti, kteří mohou, ale dosud svoji povinnost nevykonali.

Ženské spolky by se o to měly postarati, aby zakoupily co možno nejvíce těchto bondů a i ty ženy, které mají své úspory uloženy někde v puňčoše, učiní vlastenecký skutek, když je vytáhnou a zakoupí bondy. Válka se bez peněz vyhrát nemůže a tudíž je to naší povinností učiniti vše pro záchranu této země!

Když nemůžeme dáti životy, tož alespoň kupme bondy a tím pomůžeme těm, kteří svoje životy již dali.

Již na příští neděli nám připadají Velikonoční svátky — svátky to, na něž se těší nejen malí, ale i ti velcí. Zda budou oslavovány tak vesele, jako jindy bývaly? Tuším, že nám všem i při té oslavě bude bolno v srdci, neboť v mnohých rodinách budou scházeti členové a tam, kde členové dosud nescházi, budou vzpomínati těch méně šťastných rodin, neboť je-li postižena rodina jedna, tož utrpení její cítí i ta druhá, ježto připadá díl na bedra nás všech, neboť jest to zájem společný a proto nemožno nám se veseliti.

Doufáme, že příští rok bude pro nás všechny veseljším. Však nesmíme jen netečně složit ruce v klín a čekati na tu dobrou zvěst, která nepřijde, leda bychom i my k tomu byli nápomoeni, neboť celek je tvořen z jednotek a každá jednotka zde platí. A proto jedním každým z nás musí všemožně pracovati, máme-li v tomto boji zvláště.

I naše česká vlast právě v této době potřebuje naší pomoci, neboť se tu jedná i o existenci našeho českého národa. A propaseme-li tuto příležitost, tož možná, že se již nikdy nenaskytne jímá ku vyproštění se z područí.

Dle příspěvků, jež na naši osvobozovací akci nyní docházi, podobá se, že mnozí myslí, že snad jich již není třeba, ale právě naopak — i tam musíme nasaditi všechny páky, tak abychom práci započatou dokonali.

Mnohý řekne, že je toho mnoho na všech stranách, však v takové době, kdybychom dali vše, co máme, tak když zvítězíme, bude nám to všem za to stát, neboť pak se poměry zase zlepši a my budem alespoň spokojeni. Ale kdyžbychom měli propadnouti, tož nás nikdy naše peníze ani majetek nebude těšiti, pakli nám budou o prátky házeny na šíji a našim dětem zde zanecháme místo svobody tyranii. Protož každý krajana a krajanka, ať uváží dobře postavěni, v jakém se nyní nalézáme a dle toho ať jedná! — Lépe dětem našim zanechati svobodu, volnost, beze statků, nežli statky, bez volnosti!

Sbírka pro válkou postižené krajany:

- Celkem odevzdáno Č.N.S. \$212.55
- Pi. Františka Havlíková, Lawton, Okla. \$ 50
- Pan Fr. Plachétka, Maunston, Wis. 25
- Pi. Antonie Soukupová, St. Cloud, Minn. 1.00
- Celkem na novo. \$ 1.75

— Ku správě puňčoeh, což jest skorem pro každou hospodyní práce nepřijemná, mohou též místo jehly upotřebiti háčku. Ostříme se část oštěpaná a nití neb vlnou se může dle potřeby kolem obhákovat a takto prostoru dle potřeby vyplnit.

CESTOPIS A PŘÍHODY LUDVÍKOVU PO ČESKÝCH OSADÁCH V NEBRASCE.

(Podává pani ředitelová Bohumila Ludvíková.)

(Pokračování.)

Během jízdy spustil se déšť, který se stupňoval — a když jsme v Ashland přesešli, což trvalo pouze několik vteřin, byli jsme všichni skrz na skrz promoklí. Právě průřez mračen, k tomu hrom buračel, blesky se křižovaly. Pole — kudy jsme jeli, stála pod vodou. A v této hrozně nepohodě vyzněli jsme ku "Praze"! O 6:15 hodin večer stanul vlak na nádraží. Krajana s pp. bratry Vlasákovými a p. Žabkou v čele pečlivě se starali o naše pohodlí. Rodiny John a Jos. Vlasíka, Žabky a Tichého přijmou nás do svých domácností a ostatní ubytování v hotelu. Návštěva divadla musela se omežiti na krajany z městečka, neb vokolí bylo zatopeno a řeky rozvodněné. Důkaz, jak těžce nesli tamnější krajana — farmáři zneemožněni návštěvy divadla, jest, že si vyzádali po ukončení vymeřené naší cesty, abychom k nim ještě jednou zavítali. Hrání hry: "Zlatá svatba na fare" a "Žebravý student". Při hře účinkoval v orchestru bezplatně pan Svoboda.

Z Prague odjžděli jsme automobily do blízkého Weston. Cesta kopeovitá, ale romantická. Jede do neprehledné výše a spádem do údolí, kde naleznete jako panenky, stydlivé se ukrývající farmy našich krajana v hustém stromoví. Tak objevují se ku překvapení cestujícího tam, kde se jich nejméně nadějete. Pracovitá ruka našich farmerů vytvořila během poměrně krátké doby z pouhých neuztížených lánů pozemnaný úrodný kraj. Ve Weston usazen jest známý kněz a příznivec nášho lidu rev. Bor, kterého znala jsem již z první naší návštěvy z Wahoo. Hry "Reservistka" a "Naše roztonulá Baruška" byly hrány při přeplyněných domech. Celé vokolí se sjelo na české divadlo a my se zájmem sledovali jejich nadšení, které nám jest vzpruhou a radostným zadostučiněním. Ochotně nás hostily rodiny Kovandů a ubytování u Andersonu a Šanderu, kde pro celou společnost vařili.

Za jasného jarního dne odjžděli jsme do Brainard s humorem a nadějí. Leč člověk mluví atd. Než jsme dojeli na místo určení, spustil se déšť, který se nás houževnatě držel po oba dny. Hrání "Zlatá svatba na fare", "Pražské švadlenky" a "Žebravý student". Bydli jsme v hotelu — ale ochotně vypořádali panové: E. Kavalec, F. Smolík, Jedlička, A. Sobota a restaurátor Ošmera. Návštěva divadla vzor nepohodě byly veliké. Nová a krásná budova s velice pěkným divadlem jest imponantním pomníkem Čechů brainardských.

Následovalo blízké městečko Bruno s pěknou českou snův v čele. Městečka obě položena velice příznivě v kopeovité krajině a silná energie tamnějších občanů spějí ku blahobytu budoucího pokolení. V Bruno ochotně nám vyšly vstříc a hostily ve svém domově rodiny Václava a Ant. Blatných — ostatní ubytování v hotelu a na stravě u pi. Relákové. Návštěva divadla "Tri páry střeveců" byla obrovská. Celé městečko zaplněno povozy a automobily. U kasy ochotně vypořádali pan Dvořák, tamnější bankéř.

Další cesta vedla nás do Linwood městečka, kde již před 24 léty jsme hráli a kam nesly se naše nejkrásnější vzpomínky. — Krajana celá pod vodou, mosty strhány, úroda ohrožená — cesty nepřístupné. S bolestnými počty hleděli jsme do spustožené přírody, která v podmrazení skýtal žalostný pohled. Za to vital nás jasný a radostný zrak krajana s pi. Mundilovou, nejmladší dcera p. Sadlíka, v čele a odváželi si jednotlivě členy do útulných domácností. Byly to rodiny pána: Henry Peltze, dra. Draského, bankéře Mundila, Hofmanna, J. Ticháčka, A. Pránu a Korbelů. Hrání se operetta "Reservistka" při velké návštěvě. — Měle nás překvapili manželé E. Foldovi z Clarkson, kteří přijeli autem na návštěvu divadla v této hrozně a nebezpečné cestě. My také vděčně tuto oběť dokumentovali ve svém srdci.

Ráno nastoupena cesta do Omaha na dva dny. Těšili jsme se všickni, vdyt nalezi jsme v Omaze tolik dobrých přátel, že jsme jeli jako domů. Na nádraží čekala nejen etná rodina p. Stěničky s autem, ale více našich příznivců, mezi nimi dr. Olga Štastná, mladá vdova po předčasně zvěčnělém vlastenci ryziho srdce a charakteru dra. Štastném. Jak často vzpomněla jsem tohoto neúnavného průkopníka české naší věci. Jeho slechetná snaha žije dále v jeho choti a dítkách, které české věty zachovaly. Radostně shledáni oslavováno v útulném hotelu "Praha" jen tak letmo a už jsme spěchali do Katoletické síně, kde se hrál plněm domě "Široké Lowoodský". V neděli odpoledne "Pražské švadlenky" a večer v Sokolovně, na 13. a Martha ul., operetta "Reservistka" při přeplyněném domě. Hrání se s nevšedním zájmem, který přenesen i do hlediště. Mladá pi. Šerpánová po představení vešla nadšená do naší šatny se slovy: "Lidičky, dnes jste hráli báječně, jeden lepší druhého. Věřu, že nevím, kterému bych dala přednost. Všichni jste byli výteční." Zdůrazňují vděčně toto nefalšované uznání od oehotnice, pi. Šerpánové, které pro herec má větší cenu, než finanční odměna. Taková neustranná a poetická kritika, pod prvním dojmem vyváží mnohý zákeřný výpad.

V pondělí, 4. června, odjžděli jsme do Schuyler na dvě hry: "Válečné nevěsty" a "Reservistka". Vztor tomu, že městečko nevykazuje silnou českou osadu — a že odumřel v záplavě amerikanismu, byla návštěva divadla dobrá. Vtokolním krajana zneuzožená návštěva divadla deštěm a elektrickou bouří, která se nad městem rozpoutala. Za to se Češi ve Schuyler dostavili do jednoho. Městečko jest velice živé a obchodní. Tam usazen jest právník Sadlík ml., který se neopomenui přiblížiti co starý známý. Milé bylo shledání se sleč. Širinkovou, bývalou spolunajitelkou "Ženských Listů", jež žije v útulném domku se svým bratrem a sčastně se pilně života národního. Žel, že vážná choroba odvolala na jih kněze vlastence rev. Brože, na kterého jsem se tak těšila. Známa pana faráře z první naší cesty.

Ze Schuyler odjeli jsme do Ord, což vzalo skoro celý den. Projeli jsme úrodnou krajinou státu Nebraska a zastavili se v zákoutí, kde se většinou pěstuje dobytčářství. Celá stáda čistokrevných i smíšených dojnů pronáší se bujně v ohrazených přehřích. Vše moderně zařízeno spěje ku rozmachu pokrokového hospodářství. Úhledné městečko s četvhranným evropským náměstím, vyplněné bujným stromovím, a upravené v stinný park, jest velice živé a obchodní. Češi mají zde poměrně silnou upobliže náměstí a tam jsme zaměřili rovnou z nádraží; bylo už šest hodin večer. A hle před uzavřenou budovou stáli již naše bodré venkovanky s celou rodinou, čekající na otevření síně. Radostně jsme se pozdravili a já zaznamenala si jejich jména, neb druhdy byly zase mezi prvními návštěvničky a sice pani: Klanecká, Uriehová a Valášková. Hrání se "Žebravý student" a národní operetta "Lucier". Návštěvy byly veliké a zájem o herec i hry upřímný. Nadšená vlastenka pi. Mazačová vyznačovala se nevšední ochotou.

Z Ord provázení nejkrásnějšími upomínkami, odjeli jsme do Ravenny. — Městečko v poloze velmi romantické a vokolí osazené Čechy a Němci. Hrály se dvě hry "Zlatá svatba na fare" a "Žebravý student". Krajana Bret a Skočedopole starali se pečlivě o naše pohostění a zábavu.

Odjeli jsme na jedno představení do South Omaha, kde se hrál při přeplyněném domě "Žebravý student". Toto představení navštívil zde meškající prof. Pisecký a byl překvapen (jeho vlastní slova), že se setkal s takovou ucelenou divadelní, kterou neočekával. Posilnění odjeli jsme do Dodge na dvě hry. Těšila jsem se upřímně na toto malé zákoutí, které utkvělo v mé paměti — od první naší návštěvy. Mnoho se nezmenilo. Rodina Roubičková už zde objevila a další jízda vynuzela z mé paměti. Přijeli jsme pozdě a ubytování byli jsme v soukromých domech. Nezbyvalo času ohlédnouti se, "kde" budu bydlet; stačilo, že mi řekl, že budu po-

hromadě s celou rodinou syna. To mi bylo zárukou, že se tam po divadle dostanu. Hrání se "Zlatá svatba na fare" a tu zase jsme byli potěšeni návštěvou manželů Foldových z Clarkson. Po představení bylo nám oznámeno, že elektrické osvětlení v městečku funguje pouze do 11. hodin v noci. Sotva jsme dohráli a se posilnili v blízkém restaurantu, oznámeno, že co nevidět nastane "egyptská tma". Spěchaly jsme s nevěstou a dětmi k domovu, leč v polovině cesty shlasla světa a my zůstaly bezradně uprostřed cesty. Co teď? ptáme se jedna druhá, ale v zápatí dodává si mladá kuráž. Jen pojdte, já to najdu, je to čtvrtý dům od rohu v příští ulici. Klopýtáme dále — počítáme domy dle odhadu — neb nebylo na krok viděti. Konečně po delším sem a tam cloumání nalezeno naše přístěší. Vehod do ložnice vedl hned z tak zvané "porče" a my se vhrnuly do vnitř. Nalezena lampa No, když je tu lampa, musí zde býti také sirky, leč sirky nýkde. Tak, co teď? Nahmataly jsme jednu postel a druhá ne k nalezení. Pustila jsem se zpět do městečka — rozrušená, tvrdosíjně sobě dokazující, že někde sirky dostanu. Každou chvíli sřítla jsem se do přikopu, ale tím tvrději chtěla jsem dosáhnouti světa. Pojednou slyším v dáli hlasy a vzápětí kmtilo noční tmou světélko — zase zmizelo, ale hlasy se blíží. Jdu vstříc tímže směrem a v dosahu skupiny spustím: Please, have you matches? Krista pána, to je maminka, ozve se hlas, co tu děláš? Co?, spustím na syna, hledám sirky; necháš nás samotné a po tu? — No, ale máni, já nemám co dělat se zdejší elektrickou, to se musíš obrátit na pana mayora. — Co následovalo, vymyká se péru. Smích, vtipy a legrace, pak celá karavana doprovodila nás a pana Sinkule, který v témže domku bydlel, se synem Bohoušem, domů. Pomocí elektrické lampičky sirky se našly a vše ulehlo ku posulujícímu spánku. — Pojednou ohromná rána — druhá a tichem ozval se ohlušující smích. Manželé Ludvíkovi uloženi na tak zvaném otvíracím "couch", bez opory a tu se některý z nich opřel o kraj a celá postel se obrátila tak, že spáží oetli se pod postelí. Celý dům byl vzhůru a smích dost a dost. Druhý den se hrály "Pražské švadlenky". Návštěvy divadla byly dobré. V orchestru bezplatně účinkoval pan Žáček. Zvláštní příznost vyznamenával českou společnost tamnější pan farář Drbal, který nescházel na žádném představení a který řídí celou osadu v duchu vlasteneckém. Vděčně vzpomínáme jeho pozornosti.

Odjžděli jsme do Howells, nedalekého městečka. Jeli jsme s mašinou s managerem p. Sinkulem napřed a obstarali byty v domech soukromých. Byla to zase rodina Foldova, která nám ochotně vyšla vstříc. Bydlela jsem u staré pani — a ostatní v nádherné residencei manželů Novákových, Hanžlových, Šindeláře a J. Kunešce. Při divadle ochotně vypořádali panové: A. Ryšavý a F. J. Hamzl. Hrání "Žebravý student" a "Lucier". Sň při obou představeních byla přeplyněna. V Howells vlastní Češi velice pěknou a prostornou snů. Městečko jest rozloženo částečně v údolí a po úhledném návrší, odkud se skýtlá nádherný pohled do bohatého okolí. Vzpomínáme vděčně osadníků z tohoto utěšeného kraje. Časné ráno spěchali jsme ku nádraží, ježto odjždějí vlak o známém na osmou hodinu ranní. Když obstarána zavazadla, odjeli jsme syn, já a pan Sinkule autem napřed. Bylo krásné a jasné počasí. Příroda v plné jarní krásě, vzduch přímo omanující. A v této osvěžující atmosféře vyzněli jsme do vytoněného městečka — Clarkson, na které jsme se všichni těšili. A Clarkson předělo naše očekávání. Manželé Foldovi starali se všemožně, aby zpříjemnili pobyt "Ludvíkovců" a také již předem obstarali pro veškeré členy ubytování v bytech soukromých. Nevelké městečko Clarkson jest bohaté na české okolí a o zdobou městečka jest, bez nadsazování, nádherná residence manželů Foldových. Imponantní poloha, odpovídající výstavnosti a připomínající římskou dobu, hrde stojí na širokém zeleném návrší, vroubeném z obou stran košatými stromy a bohatou květovanou. V římském sloupoví nad širokým

sehodištěm, podpírá balkon, který se rozkládá po celé šířce přední facadei bohatého domu. Vnitřek zařízen pohodlně, moderně a kolem celé residence zelená se bohatý park. Rozhled do okolí přímo okouzluje. Jen vřímavá duše mohla vyhlédnouti tento úryvek nevyzpytatelné přírody! A z této bohaté residence kynula vstříc českým herecům pohostinná ruka manželů Foldových. Nikdy nepomeneme krásné chvíle v domácnosti jejich zažité. Mimo manžele vítala nás pani Šedíková, dr. Štastná a pi. Chaloupková, matka a sestry pi. Foldové, zde návštěvou dleci. A všechny — všechny z deeurškami Foldovými, každé naše přání ochotně plnily.

Leč vraťme se na nádraží v Howells, tam opustili jsme hereckou karavanu, která netrpělivě od 8 hod. ráno čeká na vlak. — O půl jedné objeven na obzoru a ke druhé hodině přijeli hladovíci nešťastníci, čekající hostitele přesvědčiti, jak jsou při apetitu. — Členové umístění do rodin pánu: E. Foldy, Mundila, J. Petra, R. Vítky, pani Foldové a pani Součkové.

V Clarkson mají novou krásnou budovu a velice pěkné divadlo, nové moderní dekorace. Hrály se: "Zlatá svatba na fare" a "Marie, dcera pluku." Návštěva obou her byla nad očekávání veliká. Zvláště druhý den prostorné hlediště nepostačovalo a lid těsnil se až ven ze dveří. Obecenstvo nadšeno a my — upřímně řečeno — také. V upomínku na pobyt v Clarkson, odnášeli jsme si ve velkém formátu fotografie, na nichž jsme zachyceni, jak rozloženi na zeleném sametovém přírodním kobereci, před residencei Foldových, si hovíme. Dlouho do noci trvala naše společná zábava, při svitu luny a svěček; jelikož i v Clarkson platí zákon: o 12. v noci zavřít elektriku. (Pokračování.)

Pani A. J. Drobová, Detroit, Mich. — Čtená pořadatelko "Ženských Hlídků"! Ráda čítám dopisy různého druhu a též ráda čásem dopisem přispěji a doufám tudíž, že i tento dopis vřadíte do Ženských Hlídků, ac namlou bylo z mého dopisu mnoho vynecáno. — Teď mluví napsat můj posudek o "Věckách" Č. N. S. S počátku jsem myslela, že moje maličko práce "Věcky" ležce ožít, tak jsem si koupila dva členské lístky Červeného kříže po dvou dollarach jeden a i jinak jsem stále přispívali. Přes to ale jsem myslela, kdyby nebylo tak daleko jezdit, že přeč bych se tam podívala. Co jsem tak o tom přemýšlela, stalo se, že "Věcky" otevřely odočku jen tři bloky od nás, tak jsem hned druhý den šla a nabídlá, co bych mohla pro ně vykonat. Velitelka mne hned provedla celým zařízením; je to celé velké poschodí nad Kuhnou (Library). Věřte, že jsem v té chvíli myslela, že jméno "Věcky" jim všim právem patří, neboť tak pilně a dovedně pracují. To není práce tak lehká, to je práce upatrná a s péčí největší vykonávána. Od té doby jsem se již účastnila všech prací, ale hlavně práci vykonávám na šicím stroji a jde mně to dobře; za jedno odpůlné udělám lehkou celý spodní oblek a každý z těch je moje modlitba a plno přání našim americkým bojovníkům, by šťastně boj ten vybojovali. Když ten stroj ženu, tak jako bych stála před nepřitelem a zápasila o jeho zlodání a v duchu ho vidím, jak přemožen, listivé stahuje své žraločky skráně. A zase v duchu vidím naše vojsko a hledám ty raněné a říkám jim: Vy, slavní hrdinové, vaše muka nikdy nepomeneme, sláva vám pro vždy a to celého světa! A zase tak, jako bych hledala ty hlavy, které byly zraněné tím hladovým zvířetem, jež se zove "kaizerismus"! A tak bych moje myšlenky, které mne při té práci víří hlavou, mohla psát do nekonečna. Matky, které obětavou své syny, aby vyhledali tu obludu z tohoto světa, budou zajisté odměněny tím, že naše vojsko a spojenci slouží Božství. Právo a demokracie zajisté zvíťazí nad nepravým a tyraním. A pak zajisté nastane doba, kde se dá snadno každá výstřední nepravost ležce omežiti a lid se stane lepší a lidštější, nežli až dosud! Zdravím všechny etouci. Čtená přítelkyne! Přijměte vřelý dík za dopis a bude nás těšiti vždy každá seba menší zpráva z vaší činnosti, zvláště českých kru-